Comptabiliteitswet, artikel 3.1 Kaders – najaar 2026

Inhoud

Belastingplan 2027 - 3e en 4e nota van wijziging.....2

Inkomensbeleid.....3

Wijzigen aftrek van uitgaven voor specifieke zorgkosten.....5

Novelle Wet werkelijk rendement box 3.....6

Uitbreiden vermogenswinstbelasting naar alle financiële instrumenten.....7

Beperken maximumbedrag excessief lenen naar € 100.000 en tijdelijk verlagen tarieven box 2 naar 39% en 23,5%.....9

Belastingplan 2027 - 3e en 4e nota van wijziging

Inkomensbeleid

Beleidskeuzes uitgelegd *Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)*	
1. Doel(en)	Er zijn verschillende maatregelen in de inkomensheffing die van invloed zijn op de koopkracht van burgers, met verschillende doelen. Voor 2027 wordt de wettelijke indexatie voor bepaalde bedragen in de loon- en inkomstenbelasting niet volledig doorgevoerd. Dit gebeurt door middel van een beperkte toepassing van de tabelcorrectiefactor (tcf). Op deze manier stelt het kabinet voor dat burgers de vrijheidsbijdrage leveren. Ook worden de tarieven in de eerste en tweede schijf van de inkomstenbelasting verhoogd, grotendeels met als doel om de verlaging van de zorgpremies te compenseren. Daarnaast is er in augustus besloten tot een technische invulling van een pakket aan maatregelen waarvan het doel is, de koopkrachtontwikkeling zoveel mogelijk gelijk te laten zijn tussen de verschillen huishoudtypes en inkomensgroepen. Vervolgens heeft het kabinet gehoor gegeven aan de wens uit de Tweede Kamer bij de APB om werken meer te laten lonen en de koopkracht van mensen te versterken. Tot slot zijn in november extra middelen vrijgemaakt om de koopkracht verder te verbeteren. Deze middelen zijn ingezet om toepassing van de tabelcorrectiefactor minder te beperken.
2. Beleidsinstrument(en)	De tcf wordt beperkt (voor 59,8%) toegepast in 2027. Dit leidt tot een indexatiefactor van 1,015548. Ook in 2028 wordt de tcf beperkt toegepast. De mate van beperkte toepassing is nog niet bekend voor 2028. Dit wordt geregeld door middel van een delegatiebepaling. De tarieven in de eerste en tweede schijf van de inkomstenbelasting worden aangepast. De totale aanpassingen vloeien deels voort uit tariefmaatregelen uit eerdere Belastingplannen, de compensatie voor de verlaging van de zorgpremies en een verlaging van de tarieven met 0,06%-punt waartoe in augustus is besloten. Voor 2027 betekenen alle wijzigingen in de tarieven samengenomen dat het tarief in de eerste schijf en tweede schijf met 0,57%-punt stijgt ten opzichte van de situatie zonder het Belastingplan. De arbeidskorting wordt bij alle drie de knikpunten met € 133 verhoogd. De verhoging van de arbeidskorting en de verlaging van de tarieven met 0,06%-punt wordt deels gedekt door een verlaging van de ouderenkorting met € 100 en in 2028 met een bevriezing van het aanvangspunt van het toptarief.
3. Financiële gevolgen voor het Rijk	De beperkte toepassing van de tcf heeft een budgettaire opbrengst van € 1.502 miljoen in 2027 en € 3.400 miljoen structureel vanaf 2028. Ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel om de tcf met 48% toe te passen leidt het toepassen van de tcf met 59,8% in 2027 tot een structurele derving van € 347 miljoen vanaf 2027. De verhoging van het tarief eerste en tweede schijf (grotendeels vanwege de compensatie voor verlaging van de zorgpremies) heeft een budgettaire opbrengst van € 3.139 miljoen in 2027 en € 5.135 miljoen structureel vanaf 2035. Het verlagen van de ouderenkorting levert € 197 miljoen per jaar op. De verhoging van de arbeidskorting leidt tot een derving van € 1.048 miljoen per jaar. Ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel om de arbeidskorting met € 173 te verhogen leidt dit tot een structurele opbrengst van € 314 miljoen vanaf 2027.

	De verlaging van het tarief eerste en tweede schijf met 0,06%-punt leidt tot een derving van € 301 miljoen per jaar. Het bevriezen van het aanvangspunt toptarief levert € 482 miljoen per jaar op vanaf 2028.
4. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Het beperkt toepassen van de tcf betekent dat diverse parameters in de inkomstenbelasting, waaronder de belastingschijven en heffingskortingen, niet volledig worden gecompenseerd voor inflatie. Dit leidt tot een lastenverzwaring voor burgers. Het verhogen van de tarieven van de eerste en tweede schijf van de inkomstenbelasting leidt ertoe dat de lastenverzwaring terechtkomt bij een brede doelgroep die ook profiteert van de lagere zorgpremies, waardoor een zo evenwichtig mogelijk koopkrachtbeeld ontstaat. Voor een evenwichtig koopkrachtbeeld is in augustus besloten de tarieven in de eerste en tweede schijf van de inkomstenbelasting met 0,06%-punt te verlagen. Door het verhogen van de arbeidskorting met € 133 bij alle drie de knikpunten, loont het om meer te werken en verbetert de koopkracht van werkenden. Het verlagen van de ouderenkorting met € 100 betekent een lastenverzwaring voor ouderen die recht hebben op de ouderenkorting. Het bevriezen van het aanvangspunt toptarief in 2028 op het bedrag van het jaar 2027 betekent dat belastingplichtigen eerder in de hoogste tariefschijf van de inkomstenbelasting vallen dan zonder deze bevriezing. Dit betekent een lastenverzwaring.
5. Nagestreefde doeltreffendheid	De verwachting is dat de beperkte toepassing van de tcf erin zal slagen om de vrijheidsbijdrage op te halen. Ook voor de verhoging van de tarieven in de eerste en tweede schijf geldt dat de verwachting is dat ze hun doel zullen bereiken om de lagere zorgpremies te compenseren. Voor de koopkrachtmaatregelen geldt dat dit een technische invulling is, waarover het kabinet verder over in gesprek wil gaan met het parlement. Het kabinet heeft gehoor gegeven aan de wens van de Kamer tijdens de APB om extra middelen vrij te maken voor het koopkrachtpakket zonder de arbeidskorting verder te verhogen.
6. Nagestreefde doelmatigheid	Alle maatregelen die worden voorgesteld zijn parameteraanpassingen in het huidige stelsel. Hierdoor neemt de complexiteit van het stelsel niet verder toe. Het kabinet is ook niet bekend met alternatieve maatregelen die tegen minder kosten hetzelfde doel zouden kunnen bereiken.
7. Evaluatieparagraaf	Er is geen specifieke evaluatie voorzien voor de voorgestelde maatregelen maar ze worden wel meegenomen in de toekomstige, reguliere evaluaties.

Wijzigen aftrek van uitgaven voor specifieke zorgkosten

Beleidskeuzes uitgelegd *Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)*	
1. Doel(en)	Het doel van de maatregel is om de aftrek van uitgaven voor specifieke zorgkosten gerichter te maken, waarbij ook een budgettaire opbrengst wordt gerealiseerd.
2. Beleidsinstrument(en)	Wijziging van de Wet Inkomstenbelasting 2001, waarbij de aftrek van uitgaven voor specifieke zorgkosten per 1 januari 2028 in versoberde vorm wordt voortgezet. Dit gebeurt door bepaalde kostensoorten niet langer voor aftrek in aanmerking te laten komen en het inkomensafhankelijke drempelpercentage boven de inkomensgrens te verhogen van 5,75% naar 6,5%. De aftrek specifieke zorgkosten blijft in deze gerichtere vorm vanaf 2028.
3. Financiële gevolgen voor het Rijk	De maatregel leidt tot een structurele opbrengst van € 248 miljoen vanaf 2028 aan de inkomstenkant van de begroting. Dit valt uiteen in de opbrengst voor het afschaffen van de aftrek van uitgaven voor specifieke zorgkosten (€ 176 miljoen), de daarmee samenhangende tegemoetkoming specifieke zorgkosten regeling (€ 40 miljoen) en de besparing in de zorgtoeslag (€ 32 miljoen). Daarnaast levert de maatregel een structurele opbrengst op aan de uitgavenkant aan huurtoeslag en kindgebonden budget van in totaal € 31 miljoen. Ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel om de aftrek volledig af te schaffen leidt dit tot een derving van € 312 miljoen aan de inkomstenkant van de begroting. Inclusief uitgavenkant komt het neer op een derving van in totaal € 350 miljoen.
4. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Belastingplichtigen die gebruikmaken van de aftrek specifieke zorgkosten kunnen vanaf 1 januari 2028 bepaalde kostensoorten niet langer aftrekken. Hierdoor kunnen huishoudens geen of minder aftrek overhouden dan in de huidige regeling. Ook kan dit gevolgen hebben voor de tegemoetkoming specifieke zorgkosten en inkomensafhankelijke regelingen, zoals toeslagen. Daarnaast wordt voor huishoudens boven de inkomensgrens het drempelpercentage wat verhoogd. Hierdoor kunnen zij minder belastingvoordeel ontvangen.
5. Nagestreefde doeltreffendheid	Met de voorgestelde maatregel wordt beoogd de aftrek specifieke zorgkosten gerichter te maken door bepaalde kostensoorten uit te sluiten en voor huishoudens met een inkomen boven de inkomensgrens het hoge inkomensafhankelijke drempelpercentage wat te verhogen. Hiermee wordt de regeling meer gericht op mensen met een chronische ziekte of beperking die structurele meerkosten hebben. Daarnaast wordt een budgettaire opbrengst gerealiseerd.
6. Nagestreefde doelmatigheid	De evaluatie laat zien dat de huidige regeling onvoldoende doelmatig is. Door bepaalde kostensoorten uit te sluiten en het hoge drempelpercentage te verhogen, wordt beoogd de beschikbare middelen gerichter in te zetten. De regeling blijft echter complex en de uitvoerings- en handhavingslasten voor de Belastingdienst blijven bestaan.
7. Evaluatieparagraaf	De maatregel volgt uit de evaluatie van de aftrek specifieke zorgkosten uit 2022 en de verkenning naar alternatieven uit 2025, waarin is geconcludeerd dat de regeling onvoldoende doeltreffend en doelmatig is. Een afzonderlijke evaluatie van deze maatregel is daarom niet voorzien.

Novelle Wet werkelijk rendement box 3

Uitbreiden vermogenswinstbelasting naar alle financiële instrumenten

Beleidskeuzes uitgelegd *Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)*	
1. Doel(en)	Het box 3 stelsel beter te laten aansluiten bij de onderstaande aspecten: • het realisatiebeginsel; de belastingheffing van waardeontwikkelingen in box 1, box 2 en de vennootschapsbelasting; en de belastingheffing van waardeontwikkelingen in andere landen.
2. Beleidsinstrument(en)	Het versneld uitbreiden van heffing op basis vermogenswinstbelasting in box 3 naar alle financiële instrumenten per 2029. Deze categorie omvat volgens de toelichting op de aangifteprogrammatuur aandelen, obligaties, opties, winstbewijzen die niet tot een aanmerkelijk belang horen en beleggingsportefeuilles.
3. Financiële gevolgen voor het Rijk	Het uitbreiden van de vermogenswinstbelasting leidt tot een derving van € 3.653 miljoen in 2029, aflopend naar € 90 miljoen structureel.
4. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Sommige burgers zullen er met dit voorstel op vooruitgaan; anderen op achteruit.
5. Nagestreefde doeltreffendheid	Bij een vermogenswinstbelasting wordt de waardeontwikkeling pas belast bij realisatie, waardoor de belastingheffing in beginsel betaald kan worden uit de (gerealiseerde) opbrengst. Dit sluit naar verwachting beter aan bij het gepercipieerde inkomensbegrip door burgers. De verwachting is dat burgers een stelsel gebaseerd op werkelijk rendement op basis van een vermogenswinstbelasting als aanmerkelijk rechtvaardiger zullen ervaren. Een vermogenswinstbelasting sluit daarnaast beter aan bij de wijze waarop waardeontwikkelingen in box 1 en box 2 van de inkomstenbelasting en in de vennootschapsbelasting in de belastingheffing worden betrokken. Door de vermogenswinstbelasting uit te breiden worden de verschillen tussen de boxen verkleind en wordt de prikkel tot boxarbitrage verder verminderd. Dit draagt bij aan een meer samenhangende belastingheffing over vermogensinkomsten in de inkomstenbelasting. Ook internationaal is belastingheffing over gerealiseerde vermogenswinsten gebruikelijk. Een vermogenswinstbelasting sluit daardoor ook beter aan bij de wijze waarop de van vermogensbestanddelen in veel andere landen in de belastingheffing wordt betrokken. Met de voorgestelde uitbreiding valt het merendeel van het vermogen in box 3 onder de vermogenswinstbelasting. Alleen enkele vermogensbestanddelen vallen voorlopig nog onder de vermogensaanwasbelasting, zoals verzekeringsproducten, cryptovaluta, roerende zaken die ter belegging worden aangehouden, vorderingen en schulden.[1] Hiermee zal de voorgestelde uitbreiding naar verwachting grotendeels doeltreffend zijn.
6. Nagestreefde doelmatigheid	In de novelle is een balans gezocht tussen uitvoerbaarheid en doenlijkheid, het evenwichtig belasten van verschillende vermogensbestanddelen en het zo goed als mogelijk

[1] Voor zover vorderingen en schulden niet kwalificeren als financieel instrument. Verhandelbare schuldinstrumenten zoals obligaties kwalificeren als financieel instrument.

	aansluiten bij het werkelijke rendement op basis van een vermogenswinstbelasting. Daarbij is zwaar meegewogen dat in de uitvoeringstoets van de Belastingdienst een negatief oordeel wordt gegeven over de uitvoerbaarheid per 2028. De Raad van State geeft in haar advies aan dat invoering van het voorstel per 2028 op basis van de beschikbare informatie niet verantwoord zou zijn. Bovendien geven ook financiële instellingen aan de gegevens voor het belastingjaar 2028 niet tijdig te kunnen leveren aan de Belastingdienst. Voor belastingjaar 2029 verbetert de uitvoerbaarheid. Daarom wordt voorgesteld om het nieuwe box 3-stelsel, inclusief de voorstellen in de novelle, in te voeren met ingang van 1 januari 2029 als de komende weken blijkt dat het niet mogelijk is om tot verantwoorde implementatie per 1 januari 2028 te komen. Het is de inzet van het kabinet dat de volledige gegevenslevering zo snel mogelijk wordt ingeregeld. Omdat het invullen van de aangifte een groter beroep doet op het doenvermogen zal de Belastingdienst daarnaast een intensief communicatietraject starten om belastingplichtigen te ondersteunen bij het doen van aangifte Het kabinet is van mening dat deze balans met dit voorstel zo goed als mogelijk gevonden is en dat het voorstel daarmee ook naar verwachting doelmatig zal zijn.
7. Evaluatieparagraaf	In het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 is wettelijk geborgd dat het nieuwe box 3-stelsel binnen drie jaar na de inwerkingtreding wordt geëvalueerd. Bij deze evaluatie worden ook de aanpassingen van dat wetsvoorstel zoals opgenomen in de novelle betrokken. Daarbij zal in ieder geval aandacht moeten zijn voor de perceptie van rechtvaardigheid bij belastingplichtigen, de budgettaire opbrengst, de uitvoering door de Belastingdienst, de administratieve lasten bij ketenpartners en de doenlijkheid voor en administratieve lasten bij burgers. Ook de geïntroduceerde fiscale regelingen worden met die evaluatie geëvalueerd. Latere evaluaties van het stelsel zullen plaatsvinden als onderdeel van de reguliere beleidsdoorlichtingen.

Beperken maximumbedrag excessief lenen naar € 100.000 en tijdelijk verlagen tarieven box 2 naar 39% en 23,5%

Beleidskeuzes uitgelegd *Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)*	
1. Doel(en)	Het ophalen van een budgettaire opbrengst om de Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3 te dekken.
2. Beleidsinstrument(en)	Het maximumbedrag voor excessief kenen wordt in 5 jaar tijd, in stappen van € 80.000, van € 500.000 naar € 100.000 afgebouwd, exclusief de eigenwoningschuld. De tarieven van box 2 worden in de periode 2027 tot en met 2030 verlaagd van 31% naar 29% en van 24,5% naar 23,5%. De tariefsverlagingen geven een prikkel voor de vennootschap om eerder dividend uit te keren aan de aanmerkelijkbelanghouders. Dit zorgt op de korte termijn voor extra belastingontvangsten die kunnen worden ingezet als dekkingsmaatregel.
3. Financiële gevolgen voor het Rijk	Het beperken van excessief lenen leidt tot een opbrengst van € 476 miljoen in 2027, oplopend naar € 1.410 miljoen in 2031 en € 13 miljoen structureel. Het tijdelijk verlagen van de box 2 tarieven leidt voor het inkomstenkader tot een derving van € 575 miljoen per jaar in de jaren 2027 t/m 2030. Voor het EMU-saldo leidt het wel tot een opbrengst van € 5.401 miljoen over de periode 2026 t/m 2031.
4. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	De maatregelen leiden ertoe dat de heffing in box 2 wordt vervroegd. Hiermee wordt uitstel van heffing – door vermogen in de vennootschap te laten zitten of leningen aan te gaan – voorkomen. Voor belastingplichtigen betekent de maatregel dat zij ofwel elk jaar € 80.000 aan schuld moeten aflossen tot maximaal € 400.000 dan wel elk jaar circa € 20.000 aan belasting moeten betalen tot maximaal circa € 100.000. Deze belasting is in principe geen extra belasting maar kunnen zij op een later moment – als de schuld afneemt – weer verrekenen.
5. Nagestreefde doeltreffendheid	Er wordt verwacht dat het beperken van excessief lenen zal bijdragen aan het halen van de beoogde opbrengst. Voor de tijdelijke verlaging geldt dat dit alleen op korte termijn zal zorgen voor een prikkel om eerder dividend uit te keren. Op de lange termijn is de verwachting dat er juist minder inkomsten zullen worden opgehaald. Dit maakt de maatregelen slechts in mindere mate doeltreffend.
6. Nagestreefde doelmatigheid	De maatregelen betreffen parameteraanpassingen in het huidige stelsel. Hierdoor neemt de complexiteit van het stelsel niet verder toe.
7. Evaluatieparagraaf	De regeling inzake excessief lenen wordt momenteel geëvalueerd en de invoering van twee schijven in box 2 in 2027. De met de Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3 voorgestelde parameterwijzigingen voor excessief lenen en het box 2-tarief worden niet apart geëvalueerd.